

2. EU-samarbejdet

EU-statistikssamarbejdet er det internationale samarbejde, der har flest implikationer for arbejdet i Danmarks Statistik. I dette afsnit beskrives det forløbne års aktiviteter. I bilag A gives en overordnet beskrivelse af EU-samarbejdets indhold og beslutningsprocedurer.

2.1. EU-samarbejdets indvirkning på Danmarks Statistiks aktiviteter

EU's krav til statistikproduktionen påvirker Danmarks Statistik på mange måder og gør sig navnlig gældende på følgende områder:

<i>EU-forpligtelser</i>	For det <i>første</i> har EU-kravene medført oprettelse - eller opretholdelse - af statistikker, som under de givne budgetforhold ikke havde kunnet prioriteres ud fra nationale hensyn. EU-forpligtelserne påfører således de nationale aktiviteter bindinger, der begrænser mulighederne for at imødekomme nationale omstillings- og prioriteringsønsker.
<i>EU-mødevirksomhed</i>	For det <i>andet</i> er der selve arbejdet med at deltage i EU's mødeaktiviteter med henblik på at planlægge og fastlægge retningslinierne for udarbejdelsen af den fælles statistik, dels i kommissionsregi under ledelse af Eurostat, dels i arbejdsgrupper under Ministerrådet i Bruxelles.
<i>Vedtagne retsakter</i>	For det <i>tredie</i> er der gennem årene vedtaget et stort antal retsakter samt indgået et betydeligt antal gentlemen's agreements på statistikområdet. Alene i 2003 blev der vedtaget 39 nye retsakter, som også har indebåret forpligtelser i relation til det danske EU-koordinationssystem. Herudover er der lagt op til vedtagelse af et større antal nye retsakter, som forudses at påføre Danmarks Statistik en betydelig ressourcemæssig belastning i de kommende år.
<i>Aktiviteter finansieret med tilskud fra EU</i>	For det <i>fjerde</i> giver statistikssamarbejdet sig udslag i gennemførelse af en række aktiviteter, som løses med økonomisk tilskud fra Kommissionen. Også i 2003 er der indgået en række kontrakter med Kommissionen.
<i>Dataleverancer</i>	For det <i>femte</i> giver samarbejdet sig direkte udslag i produktion og levering af statistik. Arbejdet med at fremstille og videregive dataleverancer, som er øremærket til EU-brug, udgør således en væsentlig del af Danmarks Statistiks samlede produktion.

2.2. EU forpligtelser

<i>Indholdsmæssige og metodiske bindinger vanskeliggør omstilling</i>	Selv om EU-forpligtelserne i et stort omfang er sammenfaldende med nationale ønsker til statistikproduktionen, hersker der ikke tvivl om, at EU-kravene både indholdsmæssigt og metodisk påfører den nationale statistikproduktion betydelige bindinger, der virker hindrende for gennemførelsen af danske omstillings- og omprioriteringsønsker.
<i>Stadig flere EU-krav</i>	Det forstærkes af, at statistikkravene fra EU til stadighed udvides med krav om mere detaljeret statistik på områder, hvor der i forvejen er statistikkrav, samt med krav om hurtigere statistik og med krav om statistik for nye områder. Som en konsekvens heraf har Danmarks Statistik i processen frem mod vedtagelse af nye statistikkrav - i lighed med en række andre medlemslande - gjort sig til talsmand for, at nye eller udvidede statistikkrav på et givet område må følges op af reducerede krav på samme eller andre områder.
<i>Krav om "balanceret prioritering" i tilknytning til den årlige arbejdsplanlægning</i>	På Danmarks Statistiks initiativ er dette princip om balanceret prioritering kommet med i Parlamentets og Rådets beslutning om det statistiske femårsprogram for 2003-2007. Som en udløber heraf har Danmark påtaget sig formandskabet for en task force med medlemskab af England, Frankrig, Holland, Italien, Tyskland og Kommissionen.

(Eurostat), som er kommet med et konkret udspil til opfølgning herpå. Udspillet lægger op til, at der dels etableres en procedure i tilknytning til den årlige arbejdsplanlægning i Eurostat, dels iværksættes en kritisk gennemgang af alle eksisterende retsakter med det formål at identificere statistikkkrav, som ikke længere anses for at være af strategisk betydning og derfor kan nedprioriteres eller ligefrem bortskæres. Selv om udspillet bakkes op af hovedparten af medlemslandene, er det endnu for tidligt at vurdere, hvorvidt der i praksis kan vindes tilslutning til at gennemføre den foreslåede prioriteringspraksis.

*Manglende
"budget-automatik"*

I lyset af ovenstående udviklingstendenser har det nationale EU-beslutningssystem manglende "budgetautomatik" forårsaget en del problemer for Danmarks Statistik. Set med institutionens øjne har man således i lange perioder oplevet, at politisk tilslutning til vedtagelse af en lang række omkostningstunge retsakter ikke blev fulgt op af tilsvarende øgede ressourcer. Det er tænkeligt, at dette i nogen grad skyldes, at efterspørgslen efter statistik har tværgående karakter, hvorimod selve produktionen - og dermed omkostningerne - placeres centralt.

Konsekvenserne af den manglende "budgetautomatik" forbigik da heller ikke den i 2003 gennemførte budgetanalyses opmærksomhed, og det blev derfor i tilknytning hertil besluttet, at fordele og ulemper ved en standardiseret model for finansieringen af fremtidige EU-statistikker skulle undersøges nærmere. Et udspil til en fremtidig finansieringsprocedure udarbejdet i samarbejde mellem Finansministeriet og Økonomi- og Erhvervsministeriet blev som en konsekvens heraf sendt i interministeriel høring i begyndelsen af 2004.

*Øvrige ikke-retslige
"forpligtelser"*

Ud over de ressourcer, der benyttes til efterlevelse af egentlige EU-lovforpligtelser, anvendes et antal årsværk på internationalt samarbejde, som ikke er EU-lovpligtigt. Det omfatter bl.a. indberetninger af statistik til en række internationale organisationer, herunder FN, OECD, ILO, FAO, IMF m.fl. samt ikke-lovpligtige EU-indberetninger. Bilag E viser en oversigt over disse indberetninger. Det ikke-lovpligtige internationale samarbejde omfatter også de såkaldte "gentlemen's agreements", dvs. forpligtende aftaler med EU om fx befolkningsstatistik mv. Hertil kommer en række EU-pilotprojekter mv.

2.3. EU-mødeaktiviteter

*Deltagelse i
kommissions-
arbejdsgrupper,
task forces mv.*

I 2003 var medarbejdere fra Danmarks Statistik repræsenteret i 97 arbejdsgruppemøder og 35 task force-møder i kommissionsregi. Ud over arbejdet med at efterleve og fastlægge regler for statistiksamarbejdet sker der også en nyttig erfaringsudveksling og udvikling af "best practices" mellem deltagerne i EU-samarbejdet. Disse aktiviteter foregår til dels inden for den etablerede arbejdsgruppe-/task force-struktur, men herudover deltog Danmarks Statistik i en række andre EU-mødefora med henblik herpå i 2003 (konferencer, seminarer mv.).

Denne repræsentationsforpligtelse berører stort set samtlige aktivitetsområder. Kun kontoret for Økonomiske Modeller samt de egentlige service-kontorer er ikke direkte inddraget i udarbejdelse af EU-relateret statistik. Disse kontorer er imidlertid inddraget i EU-arbejdsgrupper o.l. i forbindelse med fælleseuropæiske initiativer vedrørende formidling, systemeksport mv.

Deltagelse i komitémøder

Med henblik på at fastsætte detaljerede regler - eller endog foretage mindre justeringer af gældende retsakter gennem vedtagelse af kommissionsretsakter inden for rammerne af eksisterende rammeforordninger - var Danmarks Statistik i 2003 repræsenteret i 10 gennemførelseskomitéer. Foruden SPC¹, hvortil de fleste rammeforordninger knytter sig, drejer det sig om: 1) Den stående landbrugsstatistiske komité, 2) Udvalget for told- og statistiknomenklaturen og den fælles toldtarif, 3) Udvalget for

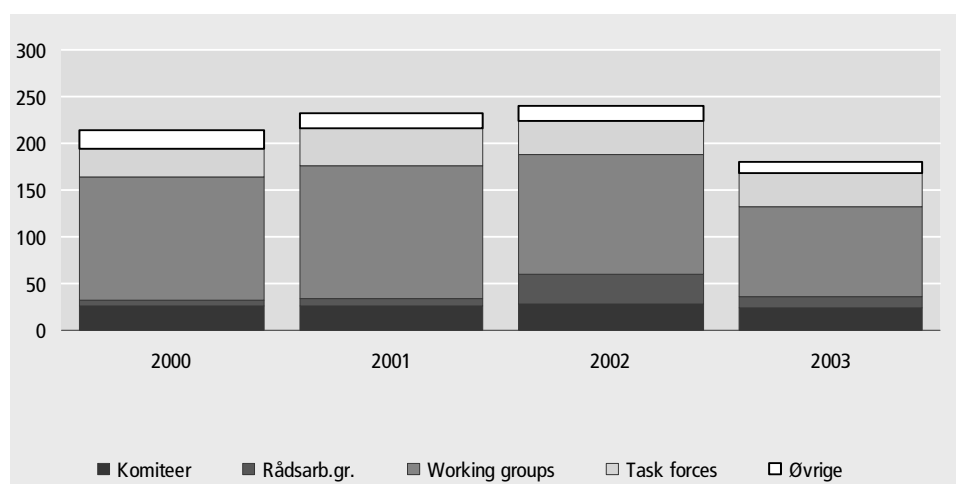
¹ Danmarks Statistik er repræsenteret ved Rigsstatistikeren, og der blev i 2003 afholdt 5 SPC-møder (for en uddybende omtale se bilag A).

fortrolige statistiske oplysninger, 4) BNI-komiteén, 5) Udvalget for statistikker over udveksling af goder mellem medlemsstaterne, 6) Udvalget for statistikker over fællesskabets og dets medlemstateres udveksling af goder med tredjelande, 7) Udvalget for sundhedsovervågning 8) CMFB samt 9) CEIES.

Deltagelse i rådsarbejds- gruppemøder

Danmarks Statistik deltog i forhandlingen af 14 forslag til statistikretsakter i rådsregi i 2003. De retsakter, som blev forhandlet under henholdsvis det græske og italienske EU-formandskab, var: 1) samhandlen mellem medlemsstaterne (INTRASTAT), 2) betalingsbalancen, 3) nationalregnskabsstatistik revision af ESA95, 4) BNI-forordningen, 5) informationsamfundet, 6) ændringen af LFS-forordningen, 7) statistik om indkomst og levevilkår (EU-SILC), 8) sektorindkomst i landbruget, 9) viden- skab og teknologi, 10) mejeriprodukter, 11) satellitbaseret landbrugsstatistik, 12) årlig stålproduktion i perioden 2003 til 2009 13) landbrugsstrukturen i nye medlems- lande samt 14) finansielle kvartalsregnskaber for den offentlige forvaltning og ser- vice.

Figur 1 EU-mødeaktivitet opgjort efter antal rejser 2000-2003

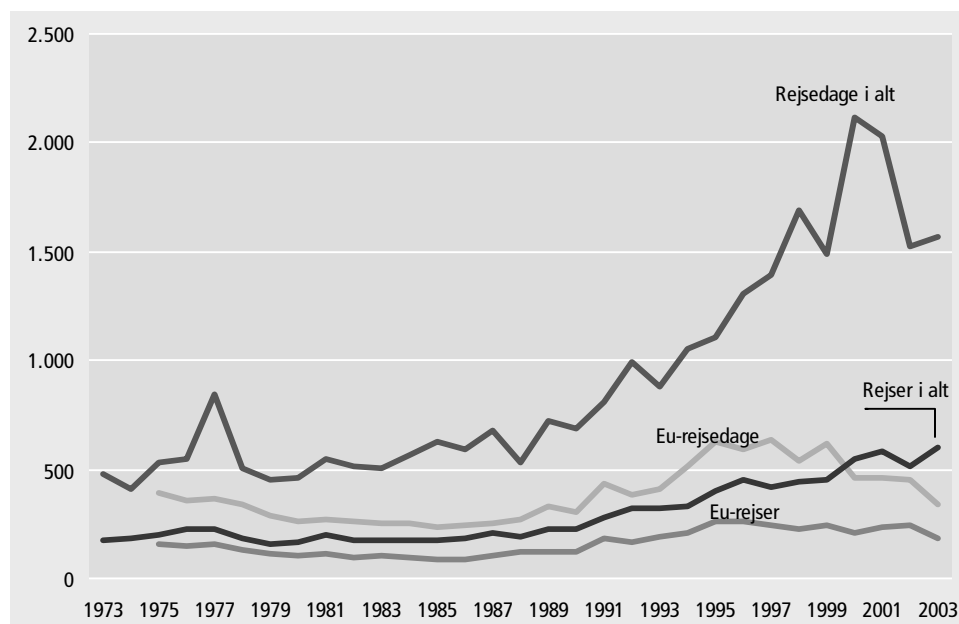
Anm.: Opgørelsen angiver det forbrugte antal rejser i forbindelse med møder, hvor Danmarks Statistik har været repræsenteret i EU-samarbejdet til et eller flere møder.

Uændret repræsentationsniveau 2000 - 2003

I alt deltog Danmarks Statistik i 179 rejser i forbindelse med EU-møder i 2003, hvilket er et fald i forhold til 2002 på 61 rejser. Som det fremgår af figur 1, har Danmarks Statistiks deltagelse i de respektive mødefora i kommissions- og rådsregi haft støt stigende omfang fra 2000 til 2002, idet der dog er udsving i antallet af Rådsarbejdsgruppemøder. Væksten i antallet af rejser til Rådsarbejdsgrupper i 2002 skyldes det danske formandskab samme år. Set i forhold til antal af EU-rejsedage i 2003 er der tale om et bemærkelsesværdigt fald, som primært kan tilskrives, at Eurostat på grund af sin finansielle krise i 2003 aflyste et stort antal møder – ikke mindst i arbejdsgrupper og task forces.

Set i et længere tidsperspektiv viser nedenstående figur 2, at det ressourceforbrug, som EU-samarbejdet kræver - på samme måde som det samlede årlige antal *udenlandske tjenesterejser* og antal *rejsedage* - er forøget markant siden begyndelsen af 1990'erne, om end der ses et fald de to seneste år. Hvilket betyder, at Danmarks Statistik i gennemsnit havde ca. 6 medarbejdere på tjenesterejse i udlandet hver dag i 2003 for at varetage internationale forpligtelser. Hertil skal lægges det ressourceforbrug, der knytter sig til mødeforberedelse, rapportering samt efterlevelse af indgåede forpligtelser.

Figur 2 Udenlandske tjenesterejser. 1973-2003

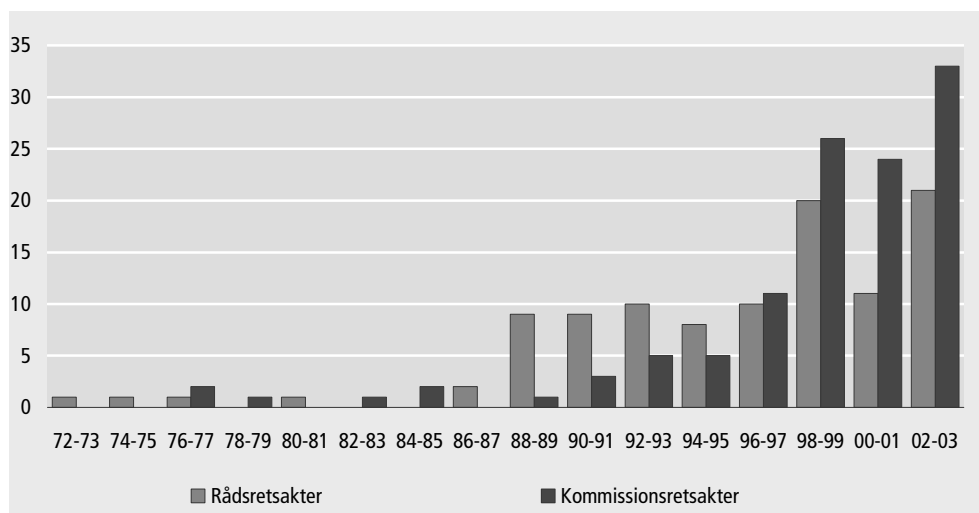
Anm.: Fra 2000 indførtes et nyt, fuldtækkende system til administration af tjenesterejser, som kan være forklaring på ændringen i forhold til opgørelserne for tidligere år. Administration og registrering af tjenesterejser ændres igen i 2003 som led i Økonomi- og Erhvervsministeriets administrative fællesskab.

2.4. Vedtagne EU-retsakter

171 gældende
statistikretsakter
ved udgangen af 2003

Ved udgangen af 2003 var der vedtaget 171 EU-retsakter vedrørende det statistiske samarbejde. Disse fordeler sig på 72 rådsretsakter og 99 kommissionsretsakter. Nedenstående figur 3 viser antallet af gældende EU-retsakter (oprindelige eller seneste ændring) fordelt efter årstal for offentliggørelse i EF-Tidende og efter type af retsakt.

Figur 3 Gældende EU-retsakter fordelt efter type og årstal for offentliggørelse. 1972-2003

Anm.: Opgjort pr. 31. december 2003

Som det fremgår, tager reguleringen af det statistiske samarbejde inden for EU først alvor fat i anden halvdel af 1990'erne for så at kulminere i slutningen af perioden. Ved starten af 1997 var der således 96 gældende EU-retsakter, mens tallet ved udgangen af 2003 var oppe på 171, altså en stigning på cirka 80 pct. i løbet af de seneste 7 år. Gennemførelsen af Det Indre Marked fra 1. januar 1993 samt vedtagelsen af traktaten om Den Europæiske Union - Maastricht Traktaten - fra 1. november 1993 og de hertil knyttede planer for Den Økonomiske og Monetære Union, som gradvist im-

plementeres i slutningen af 1990'erne og endelig gennemførtes i 2002, har således på afgørende vis påvirket det europæiske statistiske samarbejde - og dermed udviklingen af statistik i Danmark.

Øget brug af kommissionsretsakter

Figur 3 underbygger samtidig den tidligere omtalte tendens til i stigende grad at benytte komité-fastsat gennemførelseslovgivning i form af kommissionsforordninger mv. til udfyldning af mange rådsretsakter. Det fremgår således, at der i 1997 sker et skift, så antallet af kommissionsretsakter i perioden herefter klart overstiger antallet af rådsretsakter - en tendens, som må antages at blive yderligere forstærket af, at statistikområdet er blevet omfattet af den fælles beslutningsprocedure, som komplicerer og forlænger beslutningsprocessen for rådsretsakter betydeligt.

Øget brug af "gentlemens agreements"?

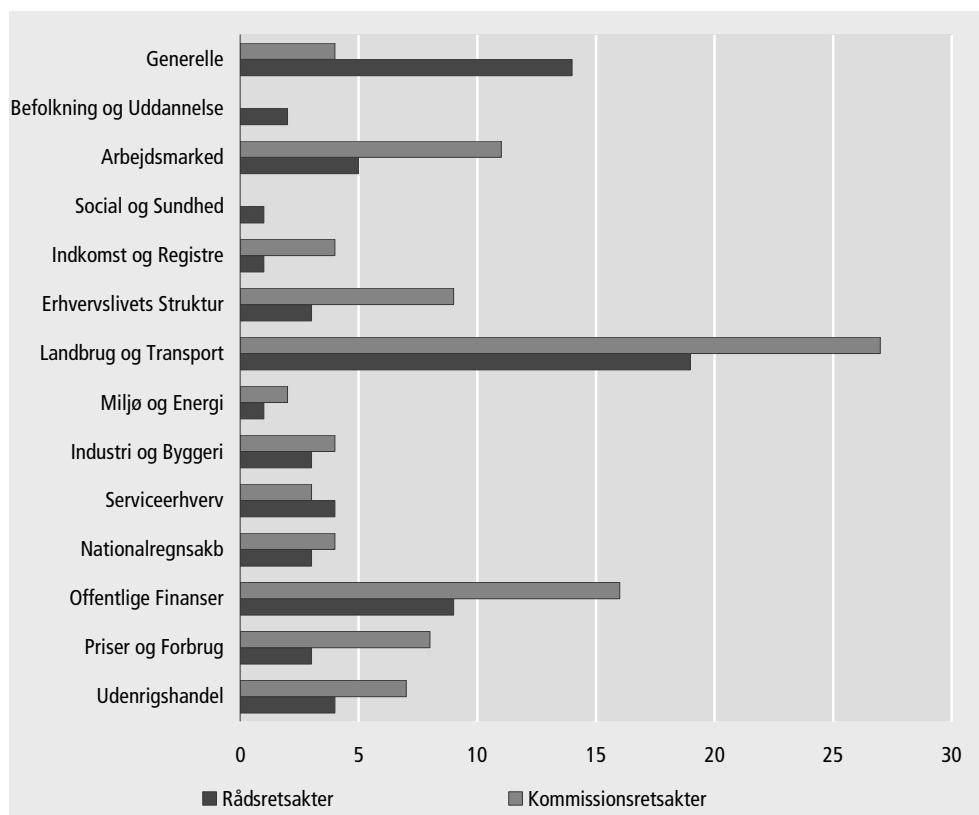
Denne komplicering af beslutningsprocedurerne har været en af årsagerne til, at der i løbet af 2002 og 2003 har pågået en diskussion i SPC- og Partnership Group-regi om, hvorvidt det europæiske statistiksystem i højere grad skulle anvende gentlemens agreements i forhold til fx det meget store pres for hurtigere udarbejdelse af konjunkturstatistik for ØMU. Dels kan det muliggøre en hurtigere afklaring af kravene til de nationale statistikbureauer, og dels kan det muliggøre øget fleksibilitet - især for de mindre EU-lande. Fremgangsmåden er dog langt fra uproblematisk, fx i forhold til finansieringsmuligheder og hjemmelskrav til dataindsamling. Partnership Group og SPC fortsatte diskussionen herom i begyndelsen af 2003 indenfor rammen af handlingsplanen "The future of the ESS". Eurostats finansielle krise i anden halvdel af 2003 synes dog at have nedtonet tilskyndelsen til at benytte gentlemens agreements.

Varierende reguleringsniveau

I nedenstående figur 4 er antallet af gældende EU-retsakter (oprindelige eller seneste ændring) fordelt efter statistikområde og efter type af retsakt.

Figur 4

Gældende EU-retsakter fordelt efter type og område pr. 1.1.2004.

Anm.: Opgjort pr. 31. december 2003

Stor variation i omfanget af regulering

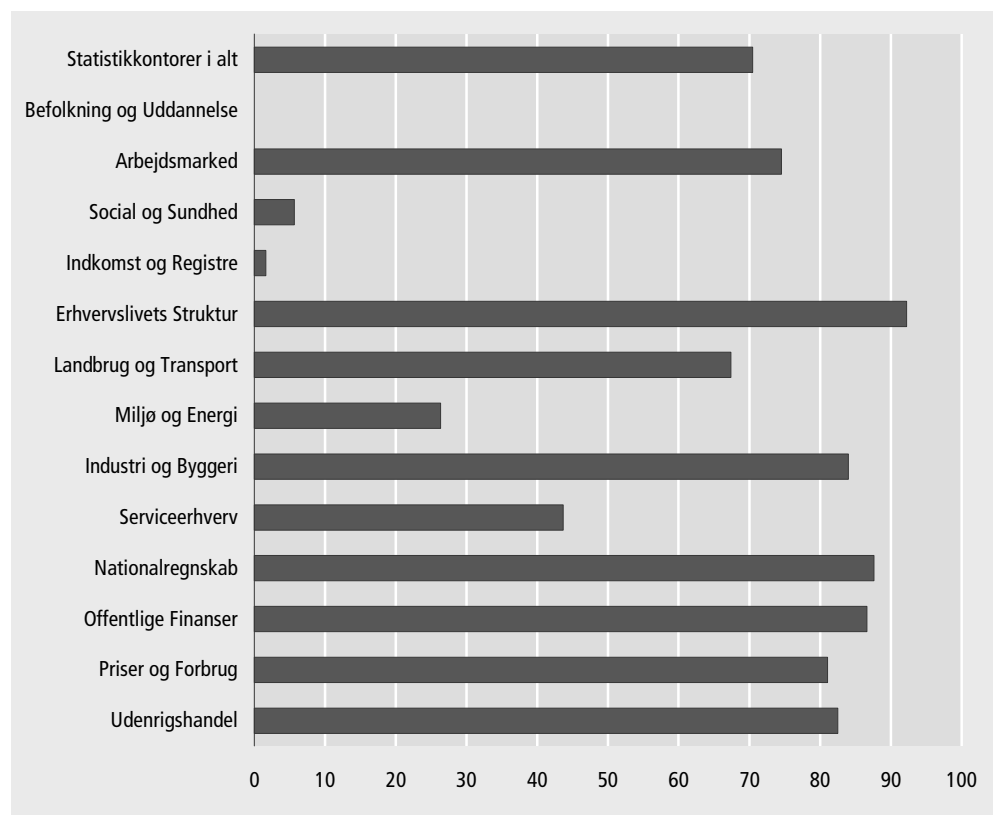
Som det ses er langt de fleste aktivitetsområder i Danmarks Statistik reguleret gennem et betydeligt antal retsakter. Dog skiller erhvervsstatistik - og herunder især landbrugsstatistik - samt den økonomiske statistik sig ud ved at have et væsentligt

højere reguleringsniveau end hhv. personstatistik og miljøstatistik. Dette er imidlertid ikke udtryk for, at sidstnævnte områder er mindre berørt af EU-statistiksamarbejdet, men afspejler, at de i langt højere grad har været baseret på gentlemens agreements. I de senere år er det personstatistiske område dog også blevet mere reguleret. Denne udvikling er blevet forstærket siden vedtagelsen af Amsterdam-traktaten, der indebærer øget fokus på bl.a. beskæftigelsesniveau, samordning af medlemsstaternes beskæftigelsespolitikker og bekæmpelse af social udstødelse.

*Stor variation
i omfanget
af belastning*

Et andet og mere direkte udtryk for EU-reguleringens betydning ser vi i nedenstående figur 5, der for 2004 viser hvor stor en andel af hvert statistikkontors ressourcer, der går til at udføre lovbundne EU-opgaver. Mens det for alle statistikkontorer under ét gælder, at lovbundne EU-opgaver binder mere end to tredjedele af ressourcerne, så er der kontorer, der kun marginalt berøres, mens det for andre kontorer er så godt som alle ressourcer, der er bundet til at løse lovbundne EU-opgaver.

Figur 5 Andel af finanslovsfinansierede årsværk, der bruges på lovbundne EU-opgaver i statistikkontorerne 2004.

Anm.: Aktiviteter finansieret med tilskud fra EU behandles i afsnit 2.5. For yderligere detaljer henvises til Danmarks Statistiks Arbejdsplan 2004.

2.4.1 EU-retsakter vedtaget i 2003

*Nu flere end 170
gældende
EU-retsakter*

Dette afsnit indeholder et kort resumé af den udvikling i EU-reguleringen, som dels har fundet sted i 2003, dels forudses for 2004.

Generelle retsakter

*Nomenklatur for
territoriale enheder*

Kommissionen fremsatte i foråret 2001 et forslag til regulering af nomenklaturen for de statistiske territoriale enheder (den såkaldte NUTS-inddeling) i form af en Europa-Parlaments- og Rådsforordning. Formålet hermed er især at lovfæste medlemslandenes nuværende regionalinddeling til statistiske formål, statistiske inddeling samt procedurer for ændring heraf inden EU's kommende udvidelse med de central- og østeuropæiske lande. Rådsforordningen blev endeligt vedtaget i juni 2003.

Personstatistik

Løn Kommissionen fremsatte i juli 2001 forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om Labour Cost Index (LCI), der med udgangspunkt i ECOFIN's "Action Plan on EMU Statistical Requirements" skal opfylde behovet for en ny og mere harmoniseret korttidsindikator for lønudviklingen. Forordningen blev endeligt vedtaget i marts 2003. Den implementeres ved hjælp af en kommissionsforordning, som blev vedtaget i juli 2003.

*Arbejds-
marked* I lighed med tidligere år blev der også i 2003 vedtaget nye kommissionsforordninger om gennemførelse af arbejdsstyrkeundersøgelsen, jf. Rådets forordning (EF) nr. 577/98. På SPC's møde i marts 2003 blev der vedtaget to Kommissionsforordninger vedrørende henholdsvis programmet for ad hoc-moduler for 2004-2006 og ad hoc-modulet for 2004 om arbejdets tilrettelæggelse og arbejdstidsordninger. Ligeledes blev en kommissionsforordning for 2005 ad hoc-modulet vedtaget på SPC-mødet i november 2003.

Kommissionen fremsatte i marts 2003 forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om ændring i variabellisten for den løbende arbejdsstyrkeundersøgelse. Forordningen blev endeligt vedtaget december 2003.

*Voksen- og
efteruddannelse* På SPC's møde i september 2003 blev et forslag til statistisk belysning af voksen- og efteruddannelse i virksomhederne (CVTS) drøftet. Eurostat forventer, at forslaget til Råds- og Parlamentsforordningen vil blive endeligt vedtaget i efteråret 2005, og at der umiddelbart herefter kan vedtages en kommissionsforordning, således at den første dataindsamling kan gennemføres fra 2006 med 2005 som referenceår.

*Indkomst
og levevilkår* Kommissionen fremsatte i slutningen af 2001 et omfattende forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om statistik vedrørende indkomst og levevilkår (EU-SILC) til afløsning af det hidtidige European Community Household Panel. Statistikken skal danne en harmoniseret ramme for produktion af fællesskabsstatistikker om indkomster og levevilkår. På fællesskabsniveau er der meget betydelig interesse for forbedrede, herunder mere aktuelle oplysninger om indkomster og levevilkår, jf. Lissabon-processen. Blandt andet skal oplysningerne fra EU-SILC indgå centralt i de strukturindikatorer, der ligger til grund for synteserapporten til forårsmøderne i Det Europæiske Råd. Forordningen blev endeligt vedtaget i juli 2003. Seks gennemførelsesretsakter til udfyldning af rammeforordningen er vedtaget i løbet af 2003.

Erhvervsstatistik

*Erhvervs-
struktur* Kommissionens forslag fra januar 2001 til ændring af Rådets forordning om erhvervsstrukturstatistik (den såkaldte "strukturforordning") med henblik på også at få den til at omfatte finansielle serviceaktiviteter samt miljømæssige investeringer i virksomhederne blev endeligt vedtaget i september 2002. På SPC's møde i maj 2003 blev der vedtaget fire kommissionsforordning til implementering af denne ændring af strukturforordningen.

*Udenlandsk ejede
virksomheder* I 2004 forventes Kommissionen at fremsætte et forslag til forordning om statistik om udenlandsk ejede virksomheder (FATS – structure and activity of foreign affiliates), der har til formål at beskrive aktiviteterne i grænseoverskridende virksomheder.

*Landbrugs-
struktur* I januar 2003 blev kommissionsforordningen om anvendelse af oplysninger fra andre kilder end statistiske undersøgelser og om frister for indberetning af 2003-undersøgelsen af landbrugsbedriftenes struktur vedtaget. Kommissionen besluttede endvidere i maj 2003 at godkende den tekniske handlingsplan for 2003 til forbedring af landbrugsstatistikken (TAPAS) samt at ændre beslutning 85/377/EØF om opstilling af en fællesskabsklassifikation af landbrugsbedrifter.

Tre nye forslag til Råds- og Parlamentsretsakter blev fremsat i 2003: Den første forordning om landbrugets bruttofaktorindkomst blev i februar 2003 oversendt til Rådet og Parlamentet og ventes vedtaget inden udgangen af 2003. Den anden er et forslag til ændring af direktivet om statistik vedrørende mælk og mejeriprodukter, som i maj

2003 blev oversendt fra Kommissionen til Rådet og Parlamentet. Forordningen ventes vedtaget inden udgangen af 2003. Den tredje vedrører anvendelse af arealundersøgelser- og teledetektionsteknik i landbrugsstatistikken og blev endelig vedtaget november 2003.

Miljø Europa-Parlamentet og Rådets forordning om statistik vedrørende affaldsbehandling trådte i kraft i december 2002. En kommissionsforordning til udfyldning heraf fik SPC's tilslutning i november 2003.

Transport Kommissionens forslag fra foråret 2001 til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om jernbanestatistik blev endelig vedtaget i slutningen af 2002 og trådte i kraft i begyndelsen af 2003. Forordningen er efterfølgende fulgt op med en kommissionsforordning, vedtaget i juli 2003. Herudover blev forslaget til forordning om statistik over lufttransport, som i flere år har været blokeret i Rådet på grund af Spaniens og Englands uenighed om Gibraltar, vedtaget i februar 2003. En tilhørende kommissionsforordning blev vedtaget i juli 2003.

Industri I 2002 fremsatte Kommissionen forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning vedrørende årlige statistikker over EU's stålproduktion i perioden 2003-2009. Denne retsakt blev vedtaget i december 2003. Gennemførelsen heraf ventes at ske ved en kommissionsforordning.

En kommissionsretsakt til gennemførelse af etableringen af en statistik over industriens produktion blev i november 2003 vedtaget af SPC.

Konjunkturforordning I juni 2001 fremlagde Eurostat første forslag til ændring af den eksisterende konjunkturforordning i overensstemmelse med de krav, som følger af ØMU-handlingsplanen. Forslaget har efterfølgende på grund af sin vidtrækkende karakter været genstand for en indgående behandling i Eurostats arbejdsgrupper og efter drøftelser på SPC mødet i september 2003, ventes et endelig forslag oversendt til Parlamentet og Rådet i begyndelsen af 2004.

Forskning, teknologi og informationssamfund Et forslag til Europa-Parlamentets og Rådets beslutning om statistik vedrørende forskning og teknologi, blev fremsat i sommeren 2001. Der blev opnået politisk enighed herom under Danmarks formandskab i 2002, og beslutningen er trådt i kraft i oktober 2003. Beslutningen udfyldes ved en kommissionsforordning, som forelægges SPC 1. halvår 2004.

Kommissionen fremsatte i august 2003 et forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning vedrørende statistik om informationssamfundet. Forslaget forventes vedtaget af Rådet og Parlamentet i løbet af 2004. Forordningen ventes gennemført ved en kommissionsforordning, der ligeledes ventes vedtaget i 2004.

Økonomisk statistik

Nationalregnskab Med udgangspunkt i ECOFIN's "Action Plan on EMU Statistical Requirements" fremsatte Kommissionen i juni 2002 forslag til ændring af Rådets forordning om det europæiske nationalregnskabssystem (ENS95) for så vidt angår hurtigere udarbejdelse af kvartalsvise nationalregnskaber, ophævelse af en række nationale undtagelser samt transmission af beskæftigelsesoplysninger. Efter at der blev opnået politisk enighed herom under det danske formandskab, blev forslaget vedtaget i juli 2003.

Kommissionen fremsatte i oktober 2002 et forslag til Rådsforordning om BNI til erstatning for det hidtidige BNI-direktiv. Forslaget blev vedtaget i juli 2003.

Kommissionen fremsatte i august 2003 et forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om betalingsbalancestatistik, der er et af de få områder inden for den økonomiske statistik, der endnu ikke er omfattet af en selvstændig EU-retsakt. Forslaget er i et vist omfang en kodificering af gældende praksis på området. Forhandlingerne herom er påbegyndt i efteråret 2003.

På SPC-mødet i september 2003 blev et forslag til en ændring i ENS95 af kvartalsvise sektorregnskaber drøftet. Det første udkast til ændringen har været behandlet af Eurostats arbejdsgruppe vedr. nationalregnskaber i maj 2003 og af CMFB i juni 2003. Forslaget blev oversendt til Parlamentet og Rådet i december 2003.

Offentlige Finanser Ligeledes med udgangspunkt i ECOFIN's "Action Plan on EMU Statistical Requirements" fremsatte Kommissionen et forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om finansielle kvartalsregnskaber. Dette forslag ventes vedtaget af Rådet og Parlamentet i begyndelsen af 2004.

Priser Et antal gennemførelsesretsakter vedr. det harmoniserede forbrugerprisindeks (HICP) har gennem længere tid været under forberedelse. Det må forudses, at enkelte af disse kan blive fremlagt til afstemning i SPC i løbet af 2004, fx vedrørende stikprøveudtagning og kvalitetskorrektioner.

Herudover forventes Kommissionen i starten af 2004 at fremsætte forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om beregning af købekraftspariteter.

Udenrigshandel I maj 2003 blev der vedtaget endnu en kommissionsbeslutning om gennemførelse af Europa-Parlamentets og Rådets beslutning fra marts 2001 om det transeuropæiske datanet til indsamling, udarbejdelse og formidling af statistikker over udenrigshandel (det såkaldte EDICOM II).

I juni 2003 blev der fremsat forslag til en ny Parlaments – og Rådsforordning vedrørende Intrastat. Forslaget, der ventes vedtaget i 2004 og gennemført med en kommissionsforordning, har til formål at opdatere og forenkle lovgrundlaget for Intrastat.

Endvidere blev der, i lighed med tidligere år, vedtaget en række kommissionsforordninger med ændringer til henholdsvis den lande- og områdenomenklaturen og den kombinerede nomenklatur, der bruges i udenrigshandelsstatistikken.

2.4.2 Forudsete nye EU-retsakter i 2004 og frem

14 sager i "pipelinen" over forudsete parlaments- og rådsretsakter

Som hidtil er et stort antal parlaments- og rådsretsakter enten allerede under behandling eller forventes oversendt fra Kommissionen til Rådet og Europa-Parlamentet i løbet af 2004. En opgørelse af de 14 kendte og forudsete forslag til parlaments- og rådsretsakter, der ved udgangen af marts 2004 befandt sig i "pipelinen", er gengivet i bilag D. Herudover lægger Eurostat op til vedtagelse af 15 nye kommissionsretsakter i 2004² jf. bilag D.

Forpligtelserne i relation til det danske EU-beslutningssystem i 2003

I takt med at Kommissionen således har fremsat forslag til nye retsakter, er behandlingen af 5 nye parlaments og rådsretsakter påbegyndt i 2003. I henhold til forpligtelserne over for det danske EU-beslutningssystem³ udarbejdede Danmarks Statistik *grundnotat* og *rammenotat* ang. følgende forslag til råds- og parlamentsretsakter i 2003: ændringer i arbejdsstyrkeundersøgelsen, statistik om informationssamfundet, finansielle kvartalsregnskaber for den offentlige forvaltning og service, EF-statistikker over betalingsbalance og statistikker over varehandelen mellem medlemsstaterne. Denne forpligtelse indebærer i sagens natur også udarbejdelse af *aktuelle notater* og *kommenterede dagsordener*, når statistiksager har optrådt på Rådets dagsorden. Det gælder dels selve retsakterne og dels andre statistikrelaterede sager, som Rådet forholder sig til, fx fremdriftsrapporter vedrørende ØMU Action Plan eller Principal European Economic Indicators.

² Opgjort i henhold til Eurostats "Legislative Advancement Sheet - LAS"

³ På enkelte områder er det aftalt, at andre myndigheder end Danmarks Statistik varetager forpligtelsen over for det nationale EU-beslutningssystem, fx m.h.t. videnskab og teknologi. I disse tilfælde foregår der dog en afstemning af synspunkter med Danmarks Statistik.

*Betydelig
ressourcemæssig
udfordring*

Samtidig udgør de mange forudsete retsakter også en betydelig ressourcemæssig udfordring for de nationale statistiksystemer. Alene for Danmarks Statistik anslås, at en gennemførelse af de retsakter, som forudses at træde i kraft i løbet af 2004, vil indebære en merudgift på 3 millioner kr. Tilsvarende forventes i 2005 en forøget ressourcebelastning på 15,6 millioner kr. som følge af ny EU-lovgivning.

2.5. Aktiviteter finansieret med tilskud fra EU

*Tre typer opgaver,
der kan løses
med tilskud fra EU*

En særlig form af EU-samarbejdet udgøres af de opgaver, som løses med økonomisk tilskud fra Kommissionen. Opgaverne deler sig i tre typer: 1) Enkeltopgaver ("*grant actions*"), fx analyse-, udviklings- eller serviceopgaver, der udbydes i enten "lukket licitation" til deltagerne i det europæiske statistiksystem, eller i "fri licitation" til alle; 2) enkeltopgaver, der er udbudt i henhold til EU's officielle udbudsregler ("*calls for tender*") samt 3) enkeltopgaver, der er knyttet til selve statistikproduktionen, og som kan opnå tidsbegrænsede tilskud fra Kommissionen i henhold til en retsakt eller bilateral aftale. Denne form for tilskud anvendes især i forbindelse med *etablering* af nye EU-statistikker. Danmarks Statistik lægger vægt på at deltage i disse projekter. For alle tre typer er der krav om *national medfinansiering*.

*Områder med projekter
i 2003*

På den baggrund var Danmarks Statistik også i 2003 involveret i en lang række projekter, der blev medfinansieret af Kommissionen. Det drejede sig om projekter vedrørende fx EDICOM II (udenrigshandel), arbejdskraftundersøgelsen, EU-SILC (indkomst og levevilkår), arbejdsmarkedspolitiske foranstaltninger, ESSPROS (social beskyttelse), miljøregnskaber, vejtransport, købekraftspariteter, lønstatistik, udvikling af erhvervsdemografi, konjunkturstatistik, samt befolkningens anvendelse af IT.

Nedenstående tabel 1 viser indtægter ved indgåede kontrakter i årene 1999-2003. Kontrakterne er fordelt på *Eurostatkontrakter* og *andre kommissionskontrakter*. Da en opgave kan løbe over flere år, og betalingen sker i rater, kan beløbene *ikke* sammenlignes med de bogførte beløb i de enkelte regnskabsår. Tabel 2 viser antallet af indgåede kontrakter i samme periode.

Tabel 1 Indtægter ved indgåede kontrakter 1999-2003.

	1999	2000	2001	2002	2003
1.000 kr.					
Eurostat	4 378	8 373	4 438	11 415	12.228
Andre kommissionskontrakter	2 601	5 318	2 083	1 190	112
I alt	6 979	13 691	6 521	12 605	12.340

Anm. For samtlige år er euro omregnet til kr. med kurs 7,44.

Tabel 2 Antal indgåede kontrakter 1999-2003.

	1999	2000	2001	2002	2003
antal					
Eurostat	9	21	17	41	23
Andre kommissionskontrakter	13	12	2	2	1
I alt	22	33	19	43	24

Intern forankring

I Danmarks Statistik følger EU-kontraktgruppen udviklingen på området, fastlægger interne procedurer med henblik på at gøre det nemmere for fagkontorerne at byde på udbudte projekter og sikre en let og smidig administration.

2.6. Dataleverancer til Eurostat

Når alt kommer til alt handler en stor del af de internationale forpligtelser - og i særdeleshed EU-forpligtelserne - om, at der skal udarbejdes og leveres nogle statistiske data til internationale brugere og til brug for internationale sammenligninger i henhold til fastsatte specifikationer, fx fastlagt i en retsakt.

Dataleverancer til EU registreres i EDIFLOW

Der oversendes løbende et meget stort antal leverancer fra Danmarks Statistik - flere hundrede i løbet af et år - der foranstalles decentralt af mange forskellige medarbejdere fordelt på næsten alle fagkontorer. Med hensyn til dataleverancer til Eurostat registreres en række oplysninger om hver dataleverance fra medlemslandene i det såkaldte EDIFLOW-system, fx databeskrivelse, ansvarlig person og myndighed. Fra EDIFLOW's website <https://ediflow.eurostat.cec.eu.int> skal den nationale coordinator kunne udtrække bl.a. kontaktoplysninger og danne rapporter om nationale leverancer. Systemet er dog ikke fuldt udbygget fra Eurostats side endnu.

GESMES

Der er udviklet et internationalt standardformat til sikker udveksling af statistiske data og metadata, GESMES/TS, som både bruges af statistikbureauerne og nationalbankerne. Standarden, der løbende dækker flere statistikområder, muliggør i princippet fuldautomatiske datatransmissioner mellem de nationale myndigheder og fællesskabsmyndighederne. Foreløbig leveres kun et mindre antal af Danmarks Statistiks dataleverancer til Eurostat på GESMES format, hvilket skyldes, at modtageforholdene hos Eurostat kun er etableret for et mindre antal dataleverancer.

Øvrige leverancer til internationale brugere

I bilag E ses eksempler på statistikker (på emneniveau), hvorfra der sker ikke-lovpligtige indberetninger direkte til internationale organisationer. Indberetninger til en organisation, som henter data via en anden organisation, hvortil Danmarks Statistik har indberettet de pågældende data direkte, er ikke medtaget i opgørelsen i bilag E.

3. FN-samarbejdet

3.1. United Nations Statistical Commission

United Nations Statistical Commission blev nedsat af FN's Økonomiske og Sociale Råd (ECOSOC) i 1946. Af ECOSOC's resolution om Statistical Commission's opgaver fremgår, at den skal assistere ECOSOC med bl.a.:

Statistical Commission's opgaver

- At fremme udviklingen af nationale statistikker og forbedre deres sammenlignelighed.
- At udvikle den centrale statistikfunktion i FN's Sekretariat (Statistics Division) samt koordinere statistikarbejdet i FN's organisationer.
- At rådgive FN's organisationer vedrørende indsamling, behandling og formidling af statistik.
- At fremme og forbedre statistiske metoder.

Typer af emner, der behandles af Statistical Commission

På den baggrund beskæftiger Statistical Commission sig med emner vedrørende:

- Koordination og integration af internationale statistikprogrammer.
- Spørgsmål om metoder og klassifikationer, fx vedrørende SNA, ISIC, CPC o.lign.
- Støtte til teknisk samarbejde og kapacitetsopbygning i udviklingslande.

Statistical Commission er dermed den overordnede myndighed med det formål at: 1) gøre det internationale statistiksystem stadig mere sammenhængende og koordineret, samt 2) at assistere udviklingslande i forbedringen af deres statistiske systemer. Statistical Commission afholder en årlig session i FN's hovedkvarter i New York, og fra hver session afgives en rapport til ECOSOC.